

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9CoP/46/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4411223888
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 09. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Marčeková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2012:4411223888.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Marčekovej a sudcov JUDr. Veroniky Svoradovej a Mgr. Ingrid Vallovej, vo veci starostlivosti súdu o maloletú X. Y., nar. XX. XX. XXXX, bytom O. K., K. 2, zast. Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Zámky ako kolíznym opatrovníkom, dieťa rodičov: L. Y., nar. XX. XX. XXXX, bytom O. K., K. 2, prechodne bytom M., X. XX a Z. Y., nar. XX. XX. XXXX, bytom O. K., K. 2, t. č. ÚZVJS Nitra, o návrhu W. P., nar. XX. XX. XXXX, bytom Z., K. U. XXXX/XX, o zverenie maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Nové Zámky zo dňa 30. mája 2012, č. k. 16P/97/2011-121, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e .**

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Navrhovateľ W. P. sa podaným návrhom domáhal zverenia maloletého dieťaťa X. Y., nar. XX. XX. XXXX do jeho náhradnej osobnej starostlivosti. Návrh odôvodnil tým, že dňa 21. 11. 2011 bola matka maloletej vzatá do vyšetrovacej väzby pre podozrenie zo závažného zločinu. Maloletá mu po zadržaní matky v noci volala, aby prišiel pre ňu. On si ju prevzal a od tej doby je u neho v opatere. Jeho sestra spolu s dcérou s ním boli v pravidelnom kontakte, ako aj so starými rodičmi, s ktorými býva v spoločnej domácnosti. Maloletá X. má v Z. zariadenú detskú izbu, kde podľa potrieb prespávali. Matka, teda jeho sestra, mala vždy pranie, aby v prípade, ak by sa niečo stalo, jej dcéru vychovávali oni. Maloletá je na nich zvyknutá a pri spomenutí na otca a na to, že by mala ísť k nemu, sa rozplače a odmieta to. Otec nie je schopný o dieťa sa postarať a nesúhlasí s tým, aby ju vychovával, pretože na to nemá vytvorené podmienky. On býva so svojimi rodičmi, ktorí sú pracovne aktívni, obývajú rodinný dom, v ktorom majú vytvorené podmienky pre zabezpečenie starostlivosti o maloletú X.. Maloletá je zvyknutá na rodinné prostredie a za pomoci starých rodičov jej vie zabezpečiť riadnu výchovu a starostlivosť.

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zveril mal. X. Y., nar. XX. XX. XXXX do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľa W. P., nar. XX. XX. XXXX, bytom Z., K. U. XX od 01. 12. 2011, ktorý je povinný vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia a má právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok iba v bežných veciach. Matke uložil povinnosť prispievať na výživu mal. X. Y., nar. XX. XX. XXXX mesačne vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrované neplnoleté dieťa podľa osobitného zákona od 01. 12. 2011 vždy do 15. dňa toho - ktorého mesiaca do rúk navrhovateľa W. P.. Zročné výživné za obdobie od 01. 12. 2011 do 31. 05. 2012 vo výške 156 eur mesačne súd povolil matke splácať v splátkach po 10 eur mesačne spolu s bežným výživným až do úplného vyrovnania pod stratou výhody splátok od právoplatnosti rozsudku. Otcovi uložil povinnosť prispievať na výživu maloletej X. Y., nar. XX. XX. XXXX vo výške 100 eur mesačne od 01.

12. 2011 vždy do 15. dňa toho - ktorého mesiaca do rúk navrhovateľa W. P.. Zročné výživné za obdobie od 01. 12. 2011 do 31. 05. 2012 vo výške 600 eur mesačne súd povolil otcovi splácať v splátkach po 100 eur mesačne spolu s bežným výživným až do úplného vyrovnania pod stratou výhody splátok od právoplatnosti rozsudku. O trovách konania rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 45, § 62, § 75 ods. 1, § 76 ods. 1, § 77 ods. 1, § 78 ods. 1 Zákona o rodine a na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že návrh navrhovateľa je dôvodný. Súd mal za preukázané, že rodičia maloletej nežijú v spoločnej domácnosti od septembra 2011, odkedy žila maloletá s matkou. Zo šetrenia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Komárno bolo preukázané, že matka vychovávala dieťa vo vhodných podmienkach. Dňa 21. 11. 2011 bola matka maloletej vzatá do vyšetrovacej väzby a maloletá v uvedený deň telefonicky kontaktovala navrhovateľa, aby prišiel pre ňu. Od uvedeného obdobia maloletá žije v spoločnej domácnosti s navrhovateľom, kde má vytvorené vhodné podmienky tak, ako to vyplýva zo správ o šetrení pomerov a od 01. 12. 2011 navštevuje ZŠ v Z.. Maloletá vo svojich vyjadreniach počas pohovoru s kolíznym opatrovníkom, ako aj na referáte poradensko-psychologických služieb, jednoznačne prezentovala svoj názor a stanovisko zotrvať v prostredí, v ktorom žije a cíti sa bezpečne, a preto chce byť zverená do osobnej starostlivosti navrhovateľa. K otcovi vyjadrovala negatívny postoj s tým, že k nemu nechce ísť a pociťuje voči nemu strach. Navrhovateľ je osobou blízkou maloletej, je jej strýkom, osobou bezúhonnou, má stály pracovný pomer, ktorý si vie prispôbiť vzhľadom k potrebám maloletej tak, aby mohol zabezpečovať jej riadnu výchovu. Nie je zanedbateľná tá skutočnosť, že maloletá vyrastá v známom prostredí, keďže v spoločnej domácnosti s navrhovateľom žijú i jeho rodičia, t. j. starí rodičia maloletej, ktorí v prípade potreby vedia navrhovateľovi pomôcť. S dôrazom na jednoznačné stanovisko maloletej, ako aj vytvorené vhodné podmienky a schopnosť navrhovateľa vychovávať maloletú, súd maloletú zveril do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľa. Súd mal za to, že záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, či už je uskutočňovaná verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi tak, ako to vyplýva z Dohovoru o právach dieťaťa prijatého 20. 11. 1989 a to v čl. 3 ods. 1. Toto stanovisko bolo v konaní jednoznačne preukázané a prezentované maloletým dieťaťom. Tvrdenia otca maloletej, že dieťa je pod psychickým tlakom toho, čo prežilo, príp. prostredia, v ktorom sa nachádza, preukázané neboli, vzhľadom na správu odborného pracovníka referátu poradensko-psychologických služieb. Súd nepopiera rodičovské práva otca k maloletej, je však na ňom, aby si zvolil prístup a našiel cestu k maloletej spôsobom, ktorý by nemal negatívny vplyv na maloletú, nie tak, ako tomu bolo v rámci preukázaného dokazovania, keď vyhľadal maloletú za prítomnosti svedkov, príp. ju kontaktoval telefonicky nevhodným spôsobom alebo ju vyhľadal v škole. Navrhovateľ počas celého konania poukazoval na to, že nemá žiadne výhrady voči tomu, aby sa maloletá s otcom stretávala a nechce ju od otca odtrhnúť, čoho dôkazom sú i jeho konania, keď hneď otca dieťaťa informoval o vzniknutej situácii, na základe ktorej zobral maloletú k sebe. Matke maloletej súd určil výživné vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrované nepľnoleté dieťa s poukazom na ustanovenie § 62 ods. 3 Zákona o rodine s tým, že matka je momentálne vo vyšetrovacej väzbe. Pri určení výšky výživného otcovi súd vychádzal jednak z preukázateľných potrieb dieťaťa tak, ako to uviedol navrhovateľ, ako aj uznal otec dieťaťa a z jeho finančných možností, keďže sám uviedol, že jeho príjem je 900 až 1.000 eur, z ktorého uhrádza náklady na bývanie 270 eur spolu s priateľkou a 100 eur náklady na benzín. Určené výživné bude otec dieťaťa schopný platiť bez akejkoľvek ujmy, vzhľadom na jeho príjem a bude schopný pokryť základné potreby maloletého dieťaťa. Zročné výživné súd určil od 01. 12. 2011, pričom obom rodičom súd umožnil zročné výživné splácať v splátkach podľa § 160 ods. 1 OSP, pričom výšku splátok určil z ich príjmov. O trovách konania súd rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. a) OSP, a keďže ide o konanie o veci starostlivosti o maloletého, ktoré je možno začať i bez návrhu, v takomto konaní nemá žiaden z účastníkov právo na náhradu trov konania.

Uvedený rozsudok včas podaným odvolaním napadol otec, odôvodniac ho tým, že návrh navrhovateľa, ani súdne rozhodnutie nebolo opodstatnené a nie je odôvodnené. Žiadal súd o pribratie súdneho znalca do konania na posúdenie psychického stavu jeho dcéry, pretože má za to, že jeho dcéra je pod psychickým tlakom a psychickou traumou od zatknutia jeho manželky, s ktorou sú zatiaľ manželia a ako otec má na svoju dcéru prvoradé právo. Poukázal tiež na to, že nebol určený styk maloletej s otcom. Navrhovateľ s rodinou by sa mohol hanbiť, ak je podľa nich to výchova, že s dcérou navštevovali psychológa, keď jeho dcéra predtým psychológa nikdy nepotrebovala. Zahrávajú sa s jej citmi a psychikou, pohláznia ju a ona už nevie, čo povedať, ako sa správať a stavať k veciam. Navrhovateľ a jeho rodina sú len druhoradí rodičia, keď už nemá matku, ktorá o ňu nemá záujem, tak nech má aspoň otca. Má dojem, že sociálna kurátorka bola voči jeho osobe zaujatá, bola na strane navrhovateľa, pričom

mala brániť záujmy maloletej, a nie záujmy navrhovateľa. Zo strany navrhovateľa mu nebolo umožnené kontaktovať sa s dcérou, bránil mu v tom a odoprel mu styk s dcérou. Podľa jeho názoru, maloletá X. potrebuje rodičovskú lásku a výchovu, ktorú jej momentálne vie zabezpečiť a poskytnúť len on. Na referát poradensko-psychologických služieb sa nedostavil z dôvodu, že nedostal predvolanie. Pozvánku mu poslali neskoro, preto má taký dojem, že to zámerne nebolo podané včas, aby to nedostal a nedostavil sa k U. U. M.. Zatiaľ je schopný sa o svoju dcéru postarať, pre jej výchovu má vytvorené všetky podmienky, a preto nevidí ani jeden dôvod, prečo by mala byť zverená niekomu inému, a nie jemu, ktorý má s výchovou detí skúsenosti 10 rokov. Ohľadom zverenia mal. X. prebieha už súdne konanie v súvislosti s rozvodom pod sp. zn. 5C/29/2011. Nakoľko sa matka maloletej momentálne o ich dieťa nevie postarať, chce ju vychovávať on, pretože má u neho zabezpečené podmienky na výchovu a zdravý vývoj. Býva v 3-izbovom byte, kde má dcéra vlastnú izbu. Je samostatne zárobkovo činná osoba a svoj pracovný čas si vie zabezpečiť tak, aby sa vedel dcére dostatočne venovať a finančne ju zabezpečiť. Navrhol, aby bola mal. Viktória zverená do jeho starostlivosti a aby bola matka zaviazaná platiť výživné vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa, počnúc právoplatnosťou rozsudku.

Matka k odvolaniu otca uviedla, že rozhodnutie súdu prvého stupňa považuje za spravodlivé a správne a súhlasí s ním. Jej dcéra u jej brata nie je pod žiadnym psychickým tlakom. Psychickú traumu a psychické nátlaky prežívala v čase, keď žila so svojím otcom. Kvôli tomu podala návrh na rozvod a spolu s dcérou sa v r. 2010 odsťahovali. Otec maloletej sa o ňu roky nestaral a nezaujímal. Na dcéru nikdy neprispieval, pretože svoju výplatu vždy rozhadzoval s kamarátmi, požičiaval si peniaze. Jej musela s peniazmi pomáhať matka a brat W. P.. Manžel chodil domov pod vplyvom alkoholu, viackrát nespávali v spoločnej domácnosti a donútil ju k tomu, aby dala výpoveď v zamestnaní. Výpoveď dala z dôvodu, aby dcéra nebola doma sama, keď bol jej otec pod vplyvom alkoholu. Čo sa týka psychologického vyšetrenia dcéry, uviedla, že jej dcéra sa tomu už raz podrobila, pričom z posudku vyplynulo, že u jej brata nie je pod žiadnym psychickým nátlakom. Jej dcéra aj sama vypovedala, že s otcom nechce byť, nakoľko vie, že sa o ňu otec dovedy nestaral. Dcéra má u jej brata a rodičov veľmi dobré zázemie a nemusí sa báť, že ju niekedy vyhodí z domu. Jej manžel nemá trvalé bydlisko a má vypožičané nie malé peniaze. Jej manžel pre výchovu dcéry nemá vytvorené podmienky, nakoľko žije so svojou priateľkou v 3-izbovom byte spolu s 3 deťmi. To, že sa otec o dcéru staral 10 rokov, nie je vôbec pravda, nikdy jej nepomáhal, pomáhala jej jej rodina a brat. Dcéra je u jej brata v bezpečí, šťastná a má tam dostatok lásky a opateru. Brat jej s výchovu dcéry vždy pomohol a bol jej oporou. Žiadala, aby si súd overil všetky skutočnosti, pretože otec v odvolaní neuvádza pravdu. Nie je pravdou, že sociálne pracovníčky boli voči jej manželovi zaujaté, 2x boli u nich zistiť, či má pre výchovu dcéry vhodné podmienky. Zistili, že pre výchovu dcéry má vhodné podmienky, avšak teraz, keďže je vo väzbe, nemôže sa o ňu starať. Navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil.

Kolízny opatrovník k odvolaniu otca uviedol, že súd prvého stupňa vykonal vo veci rozsiahle dokazovanie a dospel k záveru, že návrh navrhovateľa je dôvodný. Je nesporné, že mal. X. žije od 21. 11. 2011 v spoločnej domácnosti s navrhovateľom, ktorý má vytvorené vhodné podmienky na jej ďalší priaznivý vývoj. Mal. X. vo svojich vyjadreniach počas pohovoru s kolíznym opatrovníkom, ako aj na konzultácii so psychológom opakovane verbalizovala spokojnosť s prostredím, v ktorom sa nachádza a vyjadrila želanie zotrvať v starostlivosti navrhovateľa p. P.. Otca vníma maloletá negatívne, nechce k nemu ísť a pociťuje voči nemu strach. S poukazom na tieto skutočnosti je kolízny opatrovník toho názoru, že zverenie mal. X. do náhradnej osobnej starostlivosti pána P. je pre maloletú prínosom a je v jej záujme. Rozsudok súdu prvého stupňa navrhol ako vecne správny potvrdiť.

Navrhovateľ k odvolaniu otca uviedol, že otec v odvolaní uvádza dôvody, ktoré sa nezakladajú na pravde a vo svojich vyjadreniach si protirečí. Na jednej strane píše, že poskytnúť niekomu lekársku pomoc v oblasti psychológie nie je správne a takáto pomoc nie je výchovou a za túto formu pomoci by sa mal hanbiť, no na druhej strane žiada súd o psychologické vyšetrenie mal. X.. Uvádza tiež, že o maloletú sa riadne staral, pritom na súde vypovedal, že na maloletú neprispieval. Otec zakázal predošlej pediatričke vydať zdravotné záznamy mal. X., preto do dnešného dňa nemá pediater, ku ktorému je teraz mal. X. prihlásená, jej zdravotné záznamy. K zaujatosti sociálnej kurátorky uviedol, že vo veci boli dve pojednávania, pričom na každom z nich bola prítomná iná sociálna kurátorka. F. kurátorku, ktorá bola prítomná na súde nikdy pred pojednávaním nevidel, nerozprával sa s ňou a nemala ani najmenší dôvod k zaujatosti. Robila si len svoju prácu a hájila záujmy mal. X., čo sa otcovi nepáčilo. K tomu, že

otec nedostal predvolanie na referát uviedol, že pokiaľ by chcel, zistil by si, kedy sa tam má dostaviť, pretože obaja vedeli o tom, že takéto stretnutie majú absolvovať a mohol sa teda na to informovať. Otec pritom uvádza adresu, na ktorej už roky nebýva. K podmienkam otca uviedol, že byt, v ktorom otec býva, nie je jeho, a teda sa môže stať, že otec sa ocitne na ulici bez strechy nad hlavou. Maloletú X. sa nesnažia štváť proti otcovi, nespomínajú ho, pretože práve tým by jej ubližovali. Otec má skôr záujem o finančné prostriedky ako o výchovu vlastnej dcéry. Rozhodnutie bolo vyhlásené 30. 05. 2012, avšak do dnešného dňa nemal záujem ani jediný raz skontaktovať svoju dcéru a nezaplátil na ňu ani výživné. Súd prvého stupňa rozhodol vo veci správne, preto navrhol rozhodnutie súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdiť.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa na nariadenom odvolacom pojednávaní (§ 214 ods. 1 OSP) a vychádzajúc z obsahu spisu a odvolania otca dospel k záveru, že rozsudok súdu prvého stupňa je potrebné podľa § 219 ods. 1 OSP ako vecne správny potvrdiť, keď súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav veci a vec aj správne právne posúdil.

Podľa § 219 ods. 1 OSP, odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 219 ods. 2 OSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Predmetom konania je posúdenie návrhu navrhovateľa na zverenie maloletej X. do náhradnej osobnej starostlivosti inej fyzickej osoby - navrhovateľa. Odvolací súd dospel k záveru, že súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav veci a vec aj správne právne posúdil, pričom s rozhodnutím súdu prvého stupňa sa odvolací súd podľa § 219 ods. 2 OSP stotožňuje a odkazuje naň. Na podporu správnosti rozhodnutia súdu prvého stupňa dodáva, že táto forma starostlivosti o maloleté dieťa je výnimkou zo zásady, že starostlivosť o výchovu a všestranný vývoj maloletého dieťaťa je predovšetkým právom a povinnosťou jeho rodičov. Týmto výchovným opatrením dochádza k faktickému obmedzeniu rodičovských práv, pričom táto forma náhradnej starostlivosti o maloleté dieťa má pred ostatnými formami náhradnej starostlivosti prednosť. Predpokladom pre vyslovenie tohto výchovného opatrenia, t. j. zverenie maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti inej fyzickej osoby než rodiča je, že si to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, osoba, ktorej sa má maloleté dieťa zveriť je fyzickou osobou, fyzická osoba, ktorej sa má maloleté dieťa zveriť, súhlasí s týmto výchovným opatrením súdu, má trvalý pobyt na území Slovenskej republiky, má plnú spôsobilosť na právne úkony, má osobné predpoklady pre osobnú starostlivosť o maloleté dieťa, svojim spôsobom života zaručuje, že náhradnú osobnú starostlivosť bude vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. Súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti má uprednostniť predovšetkým príbuzného tohto dieťaťa, pravda, ak spĺňa aj predpoklady požadované zákonom. Vyživovacia povinnosť voči rodičom nezaniká a zostáva zachovaná aj po vyslovení tohto výchovného opatrenia. Ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné.

Súd prvého stupňa pri rozhodovaní správne zohľadnil najmä záujem maloletého dieťaťa, pričom z vykonaného dokazovania - šetrenia kolízneho opatrovníka, vyjadrenia základnej školy vyplýva, že maloletá X. je na prostredie u navrhovateľa zvyknutá, je u neho spokojná, s otcom v škole odmietla komunikovať a obáva sa stretnutia s ním. V zmysle ustanovenia § 43 ods. 1 Zákona o rodine a článku 12 Dohovoru o právach dieťaťa správne tiež zohľadnil aj názor maloletej X., vyjadrený v priebehu konania pred kolíznym opatrovníkom (č. I. 45, 83-84, 112) a Obecnou políciou Z. (č. I. 87), pretože aj maloletá X. je schopná si vytvárať vlastný názor a má mať možnosť, aby tento svoj názor vyjadrila vo všetkých veciach, ktoré sa jej dotýkajú. Z celého takto vykonaného dokazovania vyplýva, že rozhodnutie súdu o zverení maloletej X. do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľa W. P. je správne a v súlade so záujmami maloletej. Nie je daný dôvod ani na psychologické vyšetrenie maloletej, ako to navrhoval otec, pretože zo žiadnej zo správ z pohovoru maloletej s kolíznym opatrovníkom takáto potreba zistená nebola. Ostatné dôvody uvádzané otcom v odvolaní nie sú opodstatnené. Z uvedených

dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1 OSP ako vecne správny potvrdil.

Odvolací súd ešte dodáva, že otec má právo sa s maloletou X. stretávať, pričom prvoradá je dohoda ohľadne styku a v prípade, ak by sa s navrhovateľom na styku s maloletou X. nedohodli, môže otec, ktorý absenciu rozhodnutia o úprave styku namietal až v odvolacom konaní, podať návrh na úpravu styku s maloletou X..

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 OSP a § 146 ods. 1 písm. a) OSP tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania, pretože išlo o konanie, ktoré bolo možné začať aj bez návrhu.

Toto rozhodnutie prijal odvolací senát Krajského súdu v Nitre pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.